

Головне управління освіти і науки
Харківської обласної адміністрації
Харківський обласний науково – методичний інститут
безперервної освіти

ТЕМА: ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОШИРЕННЯ ОМЕЛИ БІЛОЇ
НА ТЕРИТОРІЇ СЕЛИЩА БАБАЇ ТА МЕТОДИ БОРОТЬБИ З НЕЮ

Виконала:

Чепурна Таїсія Дмитрівна
учениця 9а класу Бабаївського
лицею імені Героя Радянського
Союзу Потапенка П.О.

Керівник:

Прокопенко Наталія Іванівна,
вчитель
вчитель хімії та біології

Харків 2024

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1 Ознайомлення з біоекологічними особливостями виду Омела біла.....	5
1.1.1 Морфологічна характеристика виду Омела біла.....	5
1.1.2. Еколого-фізіологічні особливості виду Омела біла	5
1.1.3 Способи розповсюдження Омели білої.....	6
1.1.4. Хімічний склад витяжки із вегетативних і генеративних органів омели білої.....	7
1.1.5. Господарське значення Омели білої	7
РОЗДІЛІІ. РЕЗУЛЬТАТИ.....	9
2.1 Методика проведення моніторингу розповсюдження Омели білої в селищі Бабаї.....	9
2.2. Визначення комплексної оцінки ураження деревних рослин Омелою білою в селищі Бабаї.....	10
2.3. Визначення щільності Омели білої на території селища Бабаї.....	11
2.4. Видовий склад деревних рослин з найбільшим ступенем пошкодження Омелою білою.....	11
2.5. Методи і рекомендації щодо ефективної боротьби з Омелою білою.....	12
ВИСНОВКИ.....	13
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	14
ДОДАТКИ.....	15

ВСТУП

Актуальність теми

З давніх-давен людину вражала здатність листя омели білої зеленіти серед морозів та снігів. В окремих народів Європи існує звичай прикрашати нею житло під час зимових свят, урочистих подій як символом вічного, невмирущого життя. Це надзвичайний витвір природи, в якому поєднується оригінальність з винахідливістю, підступність з корисністю.

На жаль в Україні весь час збільшуються темпи поширення омели білої та масштаби ураження цим напівпаразитом зелених насаджень, полезахисних смуг, дерев в парках, садах, лісосмугах. Омела біла, в порівнянні з іншими рослинами-напівпаразитами, має більший ступінь агресії.

З-поміж багатьох проблем, які суттєво погіршують екологічний стан нашого селища, є питання стану зелених насаджень. Вони виконують безліч різноманітних функцій: санітарно-гігієнічні, декоративно-художні, а плодово-ягідні дерева ще й забезпечують влітку корисними плодами. Зараз в умовах антропогенного тиску, зелені насадження вражаються різноманітними захворюваннями та пошкоджуються. Одним із надзвичайно небезпечних факторів, що впливають на дерева та поступово призводить до їх загибелі, є Омела біла (*Viscum album L.*).

Мета дослідження

Моніторинг розповсюдження омели білої в деревних насадженнях селища Бабаї, вивчення методів боротьби з нею.

Завдання

Вивчити біоекологічні особливості та шкідливість омели білої; створити карту поширення омели білої на території селища Бабаї; встановити видовий склад рослин-господарів омели білої, які зростають на території селища; розробити рекомендації для покращення ефективності боротьби з омелою; привернути увагу жителів селища до глобальної проблеми пошкодження дерев; провести агітаційно-пояснювальну роботу та активізувати практичну природоохоронну діяльність серед школярів та населення селища

Об'єкт дослідження

Омела біла - рослина –напівпаразит.

Предмет дослідження

Розповсюдження омели білої в селищі Бабаї та боротьба з нею.

Методи дослідження

Емпіричні методи: спостереження, порівняння, аналіз і синтез, узагальнення.

Практичні методи боротьби з омелою білою .

Наукова новизна роботи

Вперше самостійно вивчити розповсюдження омели білої в селищі Бабаї , обробити результати, зробити висновки.

Практичне значення

Дані матеріали можуть бути використані на уроках екології, біології, для проведення заходів у рамках предметних тижнів, виховних годин, для просвітницько-агітаційної роботи серед школярів та мешканців селища для обмеження поширення омели білої територією селища Бабаї.

ВИСНОВКИ

На основі проведених досліджень поширення омели білої в селищі Бабаї ми зробили наступні висновки:

1. Деревя, які ростуть на досліджуваних вулицях, уражені рослиною-напівпаразитом омелою білою.
2. Омела біла пошкоджує в селищі Бабаї, 11 видів дерев. Це тополя чорна, ясен звичайний, береза повисла, акація біла, горобина звичайна, яблуня домашня, осика, слив домашня, липа серце листа, клен гостролистий. З них 2 види – важливі плодово-ягідні культури господарств.
3. Найбільший ступінь зараження омелою білою відмічається на узбіччях доріг, в парку Слави та парку імені Софієнка. Це говорить про те, що поширенню півпаразита сприяє загазованість та недогляд за деревами.
4. Деревя одного виду в селищі Бабаї характеризуються різною інтенсивністю зараження, тому ми не визначили взаємозв'язку між видом деревної рослини та ступенем ураженості омелою білою.
5. Для боротьби з омелою білою ми запропонували мешканцям та представникам комунального господарства проводити масову, одночасну, повну обрізку та видалення уражених омелою білою дерев по всій території селища Бабаї, при чому не допускати залишання бодай 1-2 кущів омели білої.
6. Для озеленення селища треба використовувати стійкі до паразитування види рослин, а саме шовковицю, дуби, лох вузьколистий, тополь пірамідальну, та інші, оскільки на цих деревах в нашому селищі не було знайдено жодного кущика омели білої.
7. Для ефективної боротьби з омелою білою випускати листівки і розповсюджувати їх серед жителів селища, а також співпрацювати з місцевою радою та комунальним господарством.